

Eldreomsorg i fugleperspektiv

Vårt Land. Publisert på trykk 26.10.2013. Profil: Forestillinger, Omsorg. liv.riiser@vl.no 22 310 310. Side: 43.

På National-theatret blir et stykke hverdags-Norge gjenskapt. Forestillingens største problem er at den er utsolgt.

Anmeldt av Liv Riiser

På et fire meter høyt stillas sitter vi vaglet og ser forestillingens første del i fugleperspektiv, mens hverdagen pågår der nede på scenegulvets sykehjem. Her er kjøkken for smøring av brødskiver, spisebord for livets drama, sofakrok med den obligatoriske bordløperen, «korridoren» med beboernes rom, nødtørftig utstyrt med nattbord og rullator eller rullestol. Det er morgen, og dagen dras i gang med vekking og vask, skjønt i en av sengene ligger en mor og skal dø, mens sønnen våker i endeløse timer.

Innestemme. Nok engang har duoen Goksøy & Martens gjenskap et stykke hverdags-Norge; sist var vi på foreldremøte i barnehagen. Basert på intervjuer og observasjon av sykehjemsbeboere og ansatte, har de laget en teatertekst som småprater seg gjennom en dag slik den kan være i denne særegne tilværelse ved livets grense.

Skuespillere fra National-theatret er pleiere, mens en flokk dyktige amatørskuespillere er beboere og pårørende. Vi er på en avdeling for demente, med det som følger av misforståelser, pussigheter, fallulykker, uro og kjedsomhet.

. Alt foregår samtidig, som det jo faktisk gjør på et sykehjem, og samtalen foregår med innestemme. Vi som henger over stil-laset kan hverken høre eller følge med på alt, men må velge våre hverdagskatastrofer - slik de ansatte også må. Det er ingen elendigheter

Det er ingen elendighetsbeskrivelse vi er vitne til. Her er varme, humor, klemmer og tålmodighet. Selv om stemningen er travel og litt sliten, er forestillingen solidarisk med virkeligheten den fremstiller, her skal ingen refses eller fordømmes. Derfor kjennes det urettferdig når

• reporter/leder: Jon Magne Lund
• kulturredaktør: Olav Egil Aune
• kulturgjafi.no
• tips til avdelingen: 22 310 399
• flere nyheter på vl.no/kultur

I MORGEN KAN DU...

høre kunsthistoriker Alf Hamnevold holde foredraget «Bots og budskap» – Fra viljelens hengivenhet til malprikke i middelalderen. Det skjer på Historiska museerna i Oslo i morgen, den 27. oktober, feire den norske lekens bote- og budskap. Tidligere var det vanlig å holde bote- og bønnedag i kirken ved bestemte hendelser som for eksempel store våkener. I 1925 ble dagen i Norge flyttet til første søndag i november og i 1991 til søndag for allhelgenssøndag, eller det vi nå kaller Halloween. På Hå Camille Prestegård åpner denne helgen avslutningen på årgangens Halloween som betyr hulle tradisjoner vi kjenner, hva de betyr og hvor de kommer fra.

ARNE THORSTAD

kultur

Eldreomsorg i fugleperspektiv

TEATER
NATIONALTHEATRET
BAKSCENEN
Av Goksøy & Martens
Bog: Toril Goksøy og Camilla Martens
Skaper en arena for ettertanke.

beakrivelse vi er vitne til. Her er varme, humor, klemmer og tålmodighet. Selv om stemningen er travel og litt sliten, er forestillingen solidarisk med virkeligheten den fremstiller, her skal ingen refses eller fordømmes. Derfor kjennes det urettferdig når

Innestemme. Nok engang har duoen Goksøy & Martens gjenskap et stykke hverdags-Norge; sist var vi på foreldremøte i barnehagen. Basert på intervjuer og observasjon av sykehjemsbeboere og ansatte, har de laget en teatertekst som småprater seg gjennom en dag slik den kan være i denne særegne tilværelse ved livets grense.

Skuespillere fra National-theatret er pleiere, mens en flokk dyktige amatørskuespillere er beboere og pårørende. Vi er på en avdeling for demente, med det som følger av misforståelser, pussigheter, fallulykker, uro og kjedsomhet.

Solidaritisk. Alt foregår samtidig, som det jo faktisk gjør på et sykehjem, og samtalen foregår med innestemme. Vi som henger over stil-laset kan hverken høre eller følge med på alt, men må velge våre hverdagskatastrofer - slik de ansatte også må. Det er ingen elendigheter

Som publikum henger man over et stillas for å se OMsorg i fugleperspektiv. Alt foregår samtidig og vi må velge våre hverdagskatastrofer, slik de ansatte på sykehjem må hver dag, skriver Liv Riiser.

Photo: Grete Rønneby/Nationaltheatret

dreier seg om, men de små- og likevel betydningsfulle. Etterpå tumler vi ut, med hver våre erfaringer aktualisert. Goksøy & Martens har skapt en teatersituasjon som er lojal mot dem som det handler om, samtidig som den skaper en arena for ettertanke.

Ettertanke. Et par innvendinger. Alle som har hatt sin gang på sykehjem, vet at oppla pårørende er stive i boka ettervert. Mens stillaset vi sitter

At heboerne er etnisk norske, stemmer nok bedre med virkeligheten. Folk med innvandrerbakgrunn har andre tradisjoner, enn så lenge. Alle som har hatt sin gang på sykehjem, vet at oppla pårørende er stive i boka ettervert. Mens stillaset vi sitter

på krever en smidlig kropp. Det største problemet er likevel at de oppsatte forestillingene er stadig allerede for premieren. Det kan det forebyggende gjøres noe med, for det er teater som er både viktig, vekke og ettertanke.

CAPELLA JOHANNEA
Meditativ kveldsmesse
med musikk, orkester og solist.
Kjenn kjeltemusikk ved tilla K&E.
Med og beaktning til samtlige berønte musikanter.
Majorstuen kirke
søndag 28. oktober kl. 19:00
AREOPAGOS

BACH I HØYMESSEN
Oslo domkirke søndag 27/10 kl. 11:00
Nach dir, Herr, verlangt mich BWV 150
Oslo Domkirke, Oslo BarokkOrkester
Torje Krava, dirigent
Marian Skjalsnes, orgel
Bente Storchli, fløyte, fløyte
Musikklinjen gjennomgang av barneets kl. 10:15
Kirkehall og Domkirkebakke kl. 10:30
Prof. Karla Gundersen, som
«Proust og nærværelse»
Pri entet
Mer om musikken i domkirken på www.oslodomkirke.no
Oslo domkirke

barnebarnet på besøk lar sin frustrasjon gå ut over personalet etter at farmor ikke kjenner henne igjen. Og derfor er det på sin plass at det etter en time på vaglet -arrangeres pårørendemøte. Publikum flytter ned på scenen, og får lefse og kaffe mens det åpnes for samtale om eldreomsorgens -dilemmaer. Skuespillerne er møte-ledere og bidrar med egne- erfaringer, og samtalen som oppstår er reell.

Så glir det over i fiksjonen igjen. Vi er i et dødsbo der tre voksne søsken skal dele tingene- etter mor. Igjen er det hverdagsstoff som driver forestillingen, og livsstoff som blir aktualisert. Gode og grusomme barndomsminner, bite oppgjør og lyse minner, sjalusi, krangel og søskenkjærighet blandes, og heller ikke i denne fasen av forestillingen er det de store dramaene det dreier seg om, men de små - og likevel betydningsfulle.

Etterpå tumler vi ut, med hver våre erfaringer aktualisert. Goksøy & Martens har skapt en teatersituasjon som er

lojal mot dem/oss det handler om, samtidig som den skaper en arena- for ettertanke.

. Et par innvendinger: Alle som har hatt sin gang på sykehjem, vet at personalet har mange hudfarger og snakker norsk med ulik klang. Sykehjemmet på scenen er - med ett unntak - helhvitt. At beboerne er etnisk norske, stemmer nok bedre med virkeligheten. Folk med innvandrerbakgrunn har andre tradisjoner, enn så lenge. Alle som har hatt sin gang på sykehjem, vet at også de pårørende er stive i beina etterhvert. Mens stillaset vi sitter- på krever en smidig kropp.

Det største problemet er -likevel at de oppsatte forestillingene er utsolgt allerede før premieren. Det kan det for-håpentlig gjøres noe med, for dette er teater som er både viktig, vektig og ettertenksomt.

TEATER

NATIONALTHEATRET, BAKSCENEN

OMsorg

Av Goksøyr & Martens

Regi: Toril Goksøyr og Camilla Martens

Skaper en arena for ettertanke.

Bildetekst: Som publikum henger man over et stillas for å se OMsorg i fugleperspektiv. Alt foregår samtidig og vi må velge våre hverdagskatastrofer, slik de ansatte på sykehjem må hver dag, skriver Liv Riiser. Foto: Gisle Bjørneby/ Nationaltheatret.

© Vårt Land